

Justitiedepartementet
Ju2023/02434

Yttrande

Stockholm 2024-01-10

Ökat informationsflöde till brottsbekämpningen – En ny huvudregel (SOU 2023:69)

Svensk Försäkring har beretts tillfälle att lämna yttrande över betänkandet *Ökat informationsflöde till brottsbekämpningen – En ny huvudregel (SOU 2023:69)* och vill framföra följande synpunkter.

Den systematiska och organiserade brottsligheten påverkar många delar av samhället, inklusive försäkringsbranschen, och dess utbredning har blivit alltmer omfattande. Svensk Försäkring välkomnar därför utredarens olika förslag för att öka informationsflödet till de brottsbekämpande myndigheterna.

Tyvärr noterar vi dock samtidigt att utredaren över huvud taget inte har beaktat att också privata aktörer har ett behov av uppgifter från myndigheter, regioner och kommuner. Även försäkringsbranschen påverkas på olika sätt av den organiserade brottslighetens framfart, och vi är särskilt bekymrade över att dessa grupperingar i allt större utsträckning utnyttjar våra välfärdssystem. De statliga utredningar som hittills har tillsatts för att lämna förslag på ett utökat informationsutbyte har inte alls berört försäkringsbranschens roll inom exempelvis välfärdssystemet. Avsaknaden av sådana utredningar är ytterst olycklig eftersom också felaktiga försäkringsersättningar används av den organiserade brottsligheten för att finansiera annan brottslighet. Något samlat grepp för att öka informationsflödet till berörda privata aktörer har än så länge inte tagits av regeringen. Svensk Försäkring ser därför ett behov av att det omgående tillsätts en ny utredning för att möjliggöra ett informationsutbyte mellan försäkringsbranschen och berörda offentliga aktörer. Det är nödvändigt för att mer effektivt kunna bekämpa den organiserade brottsligheten.

När det gäller den förslagna uppgiftsskyldigheten för finansiella företag har i och för sig Svensk Försäkring förståelse för att det finns ett behov hos de brottsbekämpande myndigheterna att få ta del av uppgifter också på underrättelsestadiet. Samtidigt noteras att utredaren föreslår att skyldigheten endast ska gälla för försäkringsföretag som omfattas av 19 kap. 1 § försäkringsrörelselagen (2010:2043) (det vill säga sådana försäkringsföretag som ingår i en grupp) samt för de företag som omfattas av lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat. Det är således inte fråga om en generell skyldighet som omfattar samtliga försäkringsföretag. Det föreslås inte heller någon utökad uppgiftsskyldighet för de företag som omfattas av lagen

(2019:742) om tjänstepensionsföretag. En betydande andel av våra medlemsföretag kommer alltså förmodligen inte omfattas av skyldighet.

Svensk Försäkring konstaterar likväl att uppgiftsskyldigheten kommer innebära en administrativ börda för de företag som omfattas av föreslaget. Det är därför av stor vikt att de föreskrifter som ska meddelas av Polismyndigheten kring hur uppgifterna ska lämnas är tydliga och att de är klara i god tid före ikraftträdandet, för att minska nyss nämnda börda och för att det uppgiftslämnande företaget ska uppfylla principen om uppgiftsminimering inom ramen sitt personuppgiftsansvar. Vi noterar att Polismyndigheten har uppgett att den föreslagna skyldigheten bör kunna genomföras med samma administrativa system som används redan i dag för att begära och lämna ut uppgifter inom ramen för en förundersökning. Vi vill likväl påpeka att systemet måste erbjuda ett enkelt och informationssäkert sätt att överlämna informationen elektroniskt. För att underlätta hanteringen för de berörda företagen är det också viktigt att alla berörda brottsbekämpande myndigheter tillämpar samma system.

I fråga om den föreslagna tystnadsplikten noteras att den inte är förenlig med våra medlemsföretags skyldighet att lämna information till registrerade enligt den allmänna dataskyddsförordningen¹. Det är därför av yttersta vikt att det förtydligades att skyldigheten att informera registrerade är begränsad i förevarande fall. En sådan begränsning finns exempelvis i 5 kap. 7 § lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Motsvarande reglering bör alltså även införas i de så kallade rörelselagarna.

Det är avslutningsvis viktigt för regeringen att ha i åtanke att den föreslagna uppgiftsskyldigheten kommer medföra betydande kostnader för våra medlemsföretag och det är därför beklagligt att det inte ens föreslås någon rätt till kompensation vid situationer som kräver omfattande merarbete.

Svensk Försäkring

Mats Galvenius

Svensk Försäkring

Ronja Wildenstam

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG.